

Tracy Chapman, nascuda per a lluitar

En Tracy Chapman és tot tan contradictori com aparentment natural. Tot i ser d'una negritud òbvia, en l'aspecte musical no s'expressa a través dels gèneres tradicionalment negres, és una cantautora *folkie*. Suau i malencònica, en té prou amb la guitarra i la veu per a captar l'atenció de grans auditoris. No fa *blues*, *soul*, *rap*, *hip-hop*, *gospel* ni res semblant.

Un cert pessimisme, una tristesa plàcida, recorre els seus textos, quan no hi ha res que denote haver tingut una existència especialment desgraciada. És més, després de l'aclaparador èxit obtingut amb el seu primer elapè, editat l'any passat a l'estat espanyol amb unes xifres de vendes superiors als trescents cinquanta mil exemplars, molts haurien llançat les campanes al vol i s'haurien oblidat del passat més depriment.

A més, Tracy és una cantant intimista que, en lloc de consolidar el seu prestigi en sales de poca capacitat i recitals minoritaris, s'ha donat a conèixer davant de grans auditoris, en escenaris mastodòntics. El seu primer *tour de force* tingué lloc en el Wembley Stadium, a principis de l'estiu de 1988. El motiu era l'homenatge a Nelson Mandela, en el qual participaven grans figures de la música *pop*, comparada amb les quals era poc menys que una meritòria. El concert va ser transmès via televisió a tot el món, i una obscura xicoteta de Cleveland va tenir l'oportunitat de realitzar una doble actuació perquè a Stevie Wonder li havien furtat el *diskette* dels seus teclats i per tant no podia actuar. Les vendes del seu únic disc es van disparar immediatament. Al cap de poc temps, la seua intervenció en la gira «Human Rights Now», al costat de *monstres* com Springsteen, Peter Gabriel o Sting, i davant de públics que, com a Barcelona, s'acostaven als cent mil, Tracy tornà a donar la campanada amb una discreció i sobrietat de gestos, diguem-ne aclaparadora.

Tracy Chapman detesta la promoció, el màrqueting personal i, a pesar d'això, les seues vendes discogràfiques

Tracy Chapman.

són milionàries. ¿Què passa? Per descomptat, la primera matèria amb què treballa és noble i probablement escassa. No té una veu portentosa però sí bonica. La seua profunditat expressiva difícilment pot passar desapercebuda. Les seues cançons són belles i delicades, però no me les imagine interpretades per ningú més que ella. Les seues lletres no són en absolut anecdòtiques, es coneix que estan fetes amb el cor i són, sobretot, personals, encara que a voltes expressen sentiments col·lectius o criden l'atenció sobre algun problema social.

Potser, però, res de tot això serviria si Tracy Chapman no haguera trobat un camp adobat per a l'escolta reposada

de sons senzills i càlids, de paraules tendres i tristes, de vivències íntimes expressades en clau femenina i, per què no dir-ho així, progressista. Un terreny on ja havia penetrat, amb una acceptació notable, Suzanne Vega.

Tracy Chapman està preocupada per la misèria, l'explotació, l'esclavitud, la insolidaritat, la dependència femenina i també les relacions amoroses. El seu recent àlbum, *Crossroads*, està quallat de referències en aquest sentit, si bé són referències més poètiques que polítiques o programàtiques. Mira la realitat a través del cor i creu poder canviar-la amb la força de l'esperit. «Ací estic, tot esperant un dia millor/.../ i despertar en el món amb la consciència clara i les mans netes/perquè tot el que tens és la teua ànima» (*All that you have is your soul*).

A diferència de l'anterior, en aquest disc no hi ha al·lusions antibel·licistes o ecologistes, però sí que mostra la cara miserable de la societat opulenta d'on prové: «Ací en la ciutat subterrània la vida és dura/ No podem rebre cap almoïna del govern/ M'agradaria donar-li al senyor president la meua més sincera salutació/ per no ocupar-se de mi» («Subcity»). La seua consciència negra es fa patent en molts versos. En «Born to fight» diu: «Intenten ferir-me per dins/i convertir-me en el fibló de l'home blanc». En «Material world», una cançó dirigida als negres situats al capdamunt de l'escala social, recorda que «a tu t'han venut riu avall/Només és una altra forma d'esclavitud/i tot el món creat pels homes blancs és el teu patró». Però sobretot, en *Crossroads* hi ha cançons de desamor i indicis que Tracy Chapman lliura una intensa batalla per la seua integritat: «Tots vosaltres us penseu que tinc un preu/.../Intente protegir tot el que porte a dins/totes les raons per les quals visc la meua vida» («Crossroads»). Però queda clar en un altre moment que «no hi ha bèstia vivent que pugui amb mi/perquè vaig nàixer per a lluitar» («Born to fight»).

Nicoletta